

วัยรุ่น : ขวออาชญากรและเหยื่ออาชญากรรม

ผศ.ร.ต.อ.ดร.คทาวรัตน์ เฮงตระกูล

■ บทคัดย่อ

ปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาที่สำคัญ และส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ชีวิต สวัสดิภาพ และทรัพย์สินของคนในสังคม ในบรรดาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากอาชญากรรมนั้น วัยรุ่นก็เป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากอาชญากรรมด้วยเช่นเดียวกัน โดยการเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมนั้น วัยรุ่นอาจเกี่ยวข้องได้ 2 ลักษณะคือ ในฐานะเป็นผู้ประกอบอาชญากรรมหรือเป็นขวออาชญากร และในฐานะเป็นผู้ที่ได้รับผลร้ายหรือความเสียหายจากอาชญากรรมหรือเป็นเหยื่ออาชญากรรม การเป็นขวออาชญากรอาจเกิดจากปัจจัยหลายประการ ได้แก่ ปัจจัยทางกายภาพ ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางจิต ซึ่งปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุดคือปัจจัยทางจิต และมีปัจจัยที่เหลือเป็นปัจจัยเสริม ประเด็นของเหยื่ออาชญากรรมนั้น วัยรุ่นอาจตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ 3 ลักษณะใหญ่ๆ คือ เป็นเหยื่อโดยไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม เป็นเหยื่อโดยมีส่วนช่วยหรือจงใจให้เกิดอาชญากรรม และเป็นเหยื่ออาชญากรรมของตนเอง การป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อวัยรุ่น สามารถกระทำได้เป็น 2 ส่วน คือ การกระทำโดยภาคส่วนในสังคมโดยป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทุกรูปแบบ และกระทำโดยเสริมสร้างสภาพจิตใจให้วัยรุ่นมีความเข้มแข็งเพื่อสามารถต้านทานสิ่งชั่วร้าย มอมเมาที่เกิดขึ้นในสังคมได้

คำสำคัญ : ขวออาชญากร, วัยรุ่นเหยื่ออาชญากรรม, วัยรุ่นกับอาชญากรรม

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, น.บ. (ม.พ่ายัพ), ศศ.บ. (ประวัติศาสตร์) (ม.รามฯ), ศศ.บ. (ไทยคดีศึกษา) (ม.สุโขทัย), ศศ.บ. (สื่อสารมวลชน) (ม.รามฯ), ร.บ.บ. (บริหารรัฐกิจ) (การบริหารงานราชทัณฑ์) (ม.สุโขทัย), น.ม. (กฎหมายระหว่างประเทศ) (จุฬาฯ), ศศ.ม. (รัฐศาสตร์) (การบริหารงานยุติธรรมฯ) (ม.เกษตรฯ), ปร.ด. (วัฒนธรรมศาสตร์) (ม.มหาสารคาม)

■ บทนำ

วัยรุ่นเป็นวัยที่อยู่ระหว่างการเปลี่ยนแปลง จากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ ทั้งสภาพอารมณ์ ร่างกาย ลักษณะเฉพาะที่สำคัญของวัยรุ่นคือ สภาพอารมณ์ที่มีความแปรปรวนสูง อ่อนไหวง่ายและรุนแรง ตลอดจนสงสัยในกฎเกณฑ์ และระเบียบแบบแผนทางสังคม มีความอยากรู้ อยากเห็น หรืออยากลองดี (สุพิศรา สุภาพ. 2539 : 17) ความต้องการของวัยรุ่นส่วนใหญ่ จะเน้นหนักไปที่ความต้องการความรักและการยอมรับจากผู้อื่นและสังคมรอบข้าง ต้องการความสนุกสนานในชีวิต ทั้งรูปแบบกีฬาหรือความบันเทิง ซึ่งอาจนำไปสู่การถูกชักจูงไปในทางไม่ดีงาม หรือถูกหลอกใช้ประโยชน์ได้โดยง่าย ความต้องการในเรื่องเพศ การลองผิดลองถูกและการทำตามค่านิยมร่วมสมัย จากความต้องการดังกล่าววัยรุ่นมักได้แบบอย่างความคิดหรือการถูกชักจูงจากสังคมได้ง่าย ทั้งกลุ่มเพื่อนหรือสื่อต่าง ๆ ซึ่งก็เป็นสิ่งเร้าที่นำไปสู่การรวมตัวเป็นกลุ่ม (ศรีเรือน แก้วกังวาน. 2540 : 337) แต่การคบเพื่อนหรือการรวมกลุ่มดังกล่าวก็อาจเป็นดาบสองคมที่นำไปสู่ปัญหาอาชญากรรมได้เช่นกัน หากคบเพื่อนที่นำพาไปสู่ความไม่ถูกต้อง ความเสื่อมถอย หรือเพื่อการแสดงออกซึ่งความรักดีต่อกลุ่ม จนถูกแสวงหาประโยชน์จากอารมณ์ความรู้สึกของวัยรุ่น ซึ่งปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจากวัยรุ่นนั้น อาจเกิดขึ้นในฐานะเป็นฆาตกรรม หรือเป็นเหยื่อของอาชญากรรม งานชิ้นนี้จึงเป็นการนำเสนอทวิเคราะห์ถึงปัญหาฆาตกรรม และปัญหาที่วัยรุ่นตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม โดยอาศัยบริบทสังคมไทยโดยรวมและภาคอีสาน เพื่ออาจนำไปสู่การแก้ไขต่อไป

■ วิจัยรุ่นกับการเป็นฆาตอาชญากร

ปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นกลายเป็นฆาตอาชญากรนั้นอาจวิเคราะห์โดยอาศัยแนวคิดหรือทฤษฎีการเกิดอาชญากรรมมาอธิบาย ซึ่งมีหลายแนวคิด ทฤษฎี แต่ในงานเขียนชิ้นนี้ผู้เขียนได้นำทฤษฎีหลายสาเหตุของ Mannheim มาวิเคราะห์ ทั้งนี้ตามแนวคิดของ Mannheim อธิบายว่าปัจจัยหรือสาเหตุที่บุคคลกระทำผิดมาจากปัจจัย 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยทางกายภาพ ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางจิต โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยทางจิตมากที่สุดโดยถือเป็นตัวหลัก ซึ่งหากขาดแรงจูงใจแสดงว่าต้องมีปัจจัยอื่นมาเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ตามทฤษฎีนี้ต้องมีปัจจัยอย่างน้อยสองปัจจัยจึงจะเกิดอาชญากรรม (Mannheim. 1973 : 202)

1) ปัจจัยทางกายภาพ มีการศึกษาและเชื่อว่าหากมนุษย์มีความผิดปกติจากการที่มีญาติหรือครอบครัวเป็นอาชญากรหรือสืบสายโลหิตจากอาชญากร ก็ทำให้มีแนวโน้มเป็นอาชญากร ดังการศึกษาของ Hutching และ Med nick ในปี ค.ศ. 1977 ซึ่งตั้งประเด็นการศึกษาว่า พันธุกรรมมีความสัมพันธ์กับการเป็นอาชญากรหรือไม่ โดยศึกษาจากเด็กหรือวัยรุ่นในเดนมาร์กที่มีสถานะเป็นบุตรบุญธรรมผู้อื่น จำนวน 1,145 คน ซึ่งพบว่าบุตรบุญธรรมที่มีบิดาจริง ๆ เป็นอาชญากรจะประกอบอาชญากรรมเป็นจำนวนสองเท่า ของผู้ที่บิดาไม่ได้เป็นอาชญากร ทั้ง ๆ ที่บุตรบุญธรรมไม่เคยติดต่อกับบิดาที่แท้จริงเลย (อึ้งฉนพ ชูบารุง. 2542 : 32) หรือมีการศึกษาจากแฝดไข่ใบเดียวกัน และแฝดไข่คนละใบ ผลการศึกษาแสดงว่าผู้ที่เกิดจากไข่ใบเดียวกันมีแนวโน้มประกอบอาชญากรรมมากกว่าแฝดไข่คนละใบ

นอกจากนี้การศึกษาของ Jacobs และคณะ ในปี ค.ศ. 1965 ศึกษาจากผู้ต้องขังจำนวน 197 คน พบว่ามี 7 คน ที่มีการเรียงตัวของรหัสพันธุกรรมผิดปกติแบบ XXY คิดเป็นร้อยละ 3.5 ของจำนวนผู้ต้องขัง เหตุจากพันธุกรรมผิดปกติจึงมีความเสี่ยงจะประกอบอาชญากรรม หรือการได้รับสารอาหารที่ไม่ถูกต้องส่วน โภชนาการทำให้สารอาหารในร่างกายเสียสมดุล อาจส่งผลต่อการแสดงออกทางร่างกาย เช่น น้ำตาลในเลือดต่ำ การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวที่เป็นปฏิสัมพันธ์กับสังคม (อันณพ ชูบำรุง. 2542 : 33-36) ซึ่งในประเด็นนี้วัยรุ่นไทยที่มีปัจจัยทางกายภาพเสี่ยงที่พบมากในภาคอีสาน ก็น่าจะเป็นการรับสารอาหารที่ไม่ถูกต้องส่วนเนื่องจากวัยรุ่นอีสานส่วนหนึ่งมีค่านิยมในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยเห็นเป็นเรื่องปกติ วัยรุ่นตามสถานศึกษาต่างๆ มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และปัจจุบันมีการใช้สารเสพติดที่ระบาดในสถานศึกษาซึ่งสารเหล่านี้ มีส่วนในการทำให้สารเคมีในร่างกายเปลี่ยนแปลง เช่น เกิดอาการประสาทหลอน การมีเมามาไม่สามารถควบคุมสติ จนอาจเกิดพฤติกรรมนำไปสู่อาชญากรรมได้

2) ปัจจัยทางจิต เป็นการศึกษาของกลุ่มจิตวิทยาอาชญากรรมซึ่งศึกษาบุคลิกของอาชญากร เช่น Yochelson และ Samenow อธิบายจากผลการศึกษา ว่าอาชญากรเป็นผู้เลือกทางเดินชีวิตของตนเอง โดยปัจจัยทางจิตใจคือตัวกำหนดการกระทำผิด และจิตใจที่จะสามารถผลักดันให้เกิดการกระทำผิดได้นั้น ต้องมีการพัฒนาแต่เยาว์วัยจนกลายเป็นนิสัย (อันณพ ชูบำรุง. 2542 : 50) และการกระทำผิดซ้ำซากเกิดขึ้นเพราะผลตอบแทนจากการกระทำผิดออกมาในเชิงบวก หรือมีเขี้ยวต่ำกว่า

คนทั่วไป การเป็นอาชญากรจึงเป็นความเฉพาะตัวของอาชญากรมิใช่เรื่องของสิ่งแวดล้อม ในขณะที่ ด้านจิตเวชศาสตร์ ให้ความเห็นว่า การที่บุคคลเป็นโรคจิต หรือโรคประสาท ก็อาจนำไปสู่การประกอบอาชญากรรม ไม่ว่าจะระบบความคิดบกพร่อง หรือสมองมีความบกพร่อง ผู้เป็นโรคประสาทที่อยู่ใต้บังคับตามธรรมชาติสามารถประกอบอาชญากรรม หรือผู้ที่ตกอยู่ภายใต้ความกดดันทางจิตใจหรือขาดความมั่นคงทางจิตใจ ขาดความรักความอบอุ่น หรือมีเรื่องกระทบจิตใจก็สามารถประกอบอาชญากรรมได้ เช่น กรณีของการวิวาทของวัยรุ่นอีสานซึ่งมักเกิดในงานบุญต่างๆ เช่นงานหมอลำ โดยการวิวาทมักเกิดจากความรู้สึกว่าตนถูกดูหมิ่นหรือโกรธเคืองกันจากการกระทบกระทั่งหน้าเวทีการแสดง และลูกกลมเป็นการวิวาทใช้กำลังหรือใช้อาวุธ ความรู้สึกเป็นอริของกลุ่มวัยรุ่นต่างหมู่บ้านกัน ซึ่งก็มักมาจากการเมาสุราร่วมด้วย

3) ปัจจัยทางสังคม หมายความว่ารวมถึงสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัววัยรุ่น แต่ครอบครัวและชุมชนรอบตัวจะส่งผลโดยตรงต่อการเป็นอาชญากร ในทางอาชญาวิทยาสังคม มองประเด็นของกลุ่มเพื่อนโดยการคบเพื่อนไม่ดี มีผลทำให้พากันไปสู่ทางที่ไม่ดี ซึ่ง ทฤษฎี Differential Association ของ Sutherland เชื่อว่าอาชญากรรมเกิดจากการเรียนรู้ทั้งวิธีการและเทคนิค การสร้างแรงจูงใจและการกระตุ้นจากกลุ่มเพื่อน ความถี่จากการมีปฏิสัมพันธ์กับอาชญากรก็อาจทำให้เกิดการเลียนแบบอาชญากรรม ทฤษฎี Social Control ของ Hirchi ให้ความสำคัญของระบบครอบครัว โดยบิดามารดามีส่วนอย่างยิ่งในการสร้างความผูกพัน (Attachment) กับบุตรหลาน

และเป็นผู้เริ่มกระบวนการขัดเกลาทางสังคมให้เยาวชน กรณีบิดามารดาเป็นแบบอย่างไม่ดีก็หมายความว่าปัจจัยสังคมภายนอกก็ไม่อาจควบคุมเยาวชนได้ ก็จะทำให้ปัจจัยภายในที่โน้มไปในทางกระทำผิดไม่อาจควบคุมตามไปด้วย ตามทฤษฎีนี้มองว่าการควบคุมจากภายนอกจะง่ายกว่าการควบคุมจากภายใน โดยเฉพาะครอบครัวและสถานศึกษา ประเด็นของสังคมระดับชุมชนหากบกพร่องในกลไกควบคุมสังคม หรือเป็นแหล่งเพาะบ่มอาชญากรเสียเอง ตามทฤษฎีกลุ่มนิเวศวิทยา เช่น ของ Taft และ England หรือของ Burgess เชื่อว่าในเมืองใหญ่จะมีปัญหาอาชญากรรมมาก โดยเขตที่ใกล้ชิดกับแหล่งอุตสาหกรรม หรือแหล่งธุรกิจการค้า หรือแหล่งชุมชนแออัด เป็นเขตที่มีอาชญากรรมสูง รวมถึงเขตเสื่อมโทรมไร้ความเจริญในชนบทด้วย (อึ้งฉวนพ ชูบำรุง. 2542 : 24) หรือตามความเห็นของ Schmid เห็นว่าการประกอบอาชญากรรมจะพบมากในเขตที่สังคมมีความสามัคคีต่ำ ครอบครัวอ่อนแอ ฐานะเศรษฐกิจระดับต่ำ ทรัพย์สินหรือสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม มีอัตราการเคลื่อนย้ายประชากรเข้า-ออกสูง มีแหล่งอบายมุขในลักษณะต่าง ๆ

การเป็นขุมอาชญากรของวัยรุ่นจึงมีหลายปัจจัยซึ่งแต่ละปัจจัยอาจเป็นปัจจัยเสริมแก่กันและกัน ให้นำไปสู่การประกอบอาชญากรรมซึ่งปัจจัยเหล่านี้ก็อาจมีทั้งควบคุมไม่ได้หรือสามารถควบคุมได้ การเข้าใจสาเหตุการเข้าสู่วงการอาชญากรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยครอบครัว โรงเรียน และชุมชน เป็นองค์กรสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหายุวอาชญากร

■ **วัยรุ่นในฐานะเหยื่ออาชญากรรม**

การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม (Crime Victims) ของวัยรุ่นนั้น อาจจำแนกได้เป็น 3 ลักษณะ (สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. 2541 : 144) คือ เป็นเหยื่อโดยไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม (Unrelated Victims) เป็นเหยื่อที่มีส่วนช่วยหรือจูงใจให้เกิดอาชญากรรม (Provocative or Precipitative Victims) และ เป็นเหยื่อของตัวเอง (Self-Victimizing Victims)

1) วัยรุ่นที่ตกเป็นเหยื่อโดยไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม (Unrelated Victims) ได้แก่ กรณีการที่วัยรุ่นได้ถูกอาชญากรล่วงละเมิดโดยที่ตนเองไม่ได้มีส่วนใด ๆ กับการประกอบอาชญากรรม ซึ่งมักจะเป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ความผิดเกี่ยวกับเพศเป็นการรับผลร้ายจากอาชญากรรม ที่อาชญากรตัดสินใจแต่ฝ่ายเดียว การตกเป็นเหยื่ออาจเป็นอาชญากรรมรุนแรง เช่น ฆาตกรรม การปล้น การข่มขืนกระทำชำเรา การทำร้ายร่างกายบาดเจ็บสาหัส หรืออาชญากรรมที่ไม่รุนแรง เช่น การลักทรัพย์ การฉ้อโกง ซึ่งเน้นกระทำต่อทรัพย์สินของเหยื่อ ซึ่งช่วงเพศลักษณะการใช้ชีวิต และช่วงอายุของวัยรุ่นจนเป็นผู้ใหญ่ มีความสัมพันธ์ต่อประเภทของอาชญากรรม ดังที่ รศ.ดร.อึ้งฉวนพ ชูบำรุงสรุปไว้ดังนี้ (สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. 2541 : 145)

(1) ประเด็นของสถานที่ เหยื่อมักจะอยู่ในสังคมที่ละม้ายคล้ายคลึงกับอาชญากร โดยบุคคลที่อยู่ในสถานที่มีอาชญากรย่อมได้รับความสะดวกหรือร้อนจากอาชญากรรม เช่น การขโมยในชุมชนแออัด การถูกล่วงละเมิดทาง

เพศจากคนในชุมชน ซึ่งเป็นเรื่องของลักษณะการใช้ชีวิตที่มีความสัมพันธ์กับการประกอบอาชญากรรม

(2) ประเด็นของเพศกับประเภทอาชญากรรม ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อฆาตกรรม การทำร้ายร่างกายบาดเจ็บสาหัส และการปล้นมักเป็นผู้ชาย ซึ่งการตีกันระหว่างเด็กวัยรุ่นต่างสถาบัน การทะเลาะวิวาทในงานบุญของอีสาน การตีกันบนรถประจำทางหรือพาหนะบุคคลที่เป็นเหยื่อถูกทำร้ายมักเป็นวัยรุ่นชาย ในขณะที่วัยรุ่นหญิงมักตกเป็นเหยื่อในความผิดที่เกี่ยวกับเพศ เช่น การถูกลวนลาม การถูกระทำชำเราจากคนในครอบครัว หรือในชุมชน หรือคนใกล้ชิด

(3) ประเด็นอายุกับประเภทของอาชญากรรม คนที่เป็นเหยื่อฆาตกรรม มักอยู่ในช่วงอายุ 25-29 ปี คนที่ตกเป็นเหยื่อการถูกทำร้ายร่างกายได้รับบาดเจ็บ มักอยู่ในช่วงอายุ 20-24 ปี ซึ่งเป็นวัยนักเรียนนักศึกษา คนที่เป็นเหยื่อการปล้นมักอยู่ในช่วงอายุ 20-24 ปี เช่นกัน คนที่เป็นเหยื่อข่มขืนกระทำชำเรา มักอยู่ในช่วงอายุ 16-19 ปี

การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของวัยรุ่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชญากรรมมักเนื่องมาจากความประมาทเลินเล่อ รู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือโอกาสอำนวย คือทั้งสถานที่หรือช่วงเวลาเหมาะสมกับการประกอบอาชญากรรม ซึ่งวัยรุ่นที่ตกเป็นเหยื่อมักจะอับอายและไม่กล้าจะแจ้งความเอาผิดกับผู้กระทำผิด หรือต้องการปกปิดมลทินตัวเอง หรือเมื่อตกเป็นเหยื่อแล้วจะถือโอกาสแก้แค้นต่อทั้งคนที่กระทำต่อตนเอง แก่คนสังคม ซึ่งก็เป็นการนำตัวเองเข้าสู่การประกอบอาชญากรรม

2) วัยรุ่นที่เป็นเหยื่อโดยยั่วยุหรือจงใจให้เกิดอาชญากรรม (Provocative or Precipitative Victims) ซึ่งได้แก่ การทำตัวให้เป็นที่โกรธเคืองของผู้อื่นหรือการอวดร้าวฉานทำให้ผู้อื่นเกิดความอิจฉา หรือการแต่งกายเปิดเผยเกินไป ซึ่งการยั่วยุนี้อาจเกิดขึ้นโดยปัจจุบันทันด่วน หรือการยั่วที่กระทำมาแล้วก่อนหน้าก็อาจนำไปสู่เหตุเกิดอาชญากรรมได้ เช่น การแต่งกายโป๊นำไปสู่ความผิดทางเพศ การด่าทอกันก็นำไปสู่การทะเลาะวิวาท และทำร้ายร่างกายกันหรือถึงขั้นฆ่ากัน หรือการจอดรถกีดขวางผู้อื่นก็อาจทำให้มีการขูดรถ ทุบรถกันเกิดขึ้น ข้อสังเกตในกรณีนี้ คือเหยื่อต้องมีส่วนกระทำบางสิ่งบางอย่างก่อน เช่น การจ้องจ้องการพุดจาตุหมิ่นดูแคลนผู้อื่น การนอกใจคนรัก ทำให้อาชญากรเกิดแรงกระตุ้นให้กระทำผิดขึ้น (อรรถพร ชูบำรุง, และศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด. 2538 : 52) กรณีของวัยรุ่นที่เป็นเหยื่อโดยยั่วยุหรือจงใจให้เกิดอาชญากรรมนั้นอาจมีทั้งเป็นฝ่ายยั่วยุด้วยการกระทำ คำพูด หรือมีพฤติกรรมที่อาจเกิดแรงจูงใจให้คนกระทำผิด เช่น การไปในที่เปลี่ยวคนเดียว การด่าบุพการีผู้อื่น หรือมีความอ่อนแอทางกายภาพร่างกาย ีชีวภาพ ย่อมไม่อาจสู้กับคนอื่นที่แข็งแรงกว่า หรือถูกกลั่นแกล้งจากผู้แข็งแรงกว่า รวมถึงการตั้งตนในความประมาทของตัววัยรุ่นเอง เช่น การไปในที่เปลี่ยวค่า ๆ มีด ๆ คนเดียว การที่นักเรียนหญิงอยู่กับผู้ชายสองต่อสองเพียงลำพัง

3) วัยรุ่นที่ตกเป็นเหยื่อตัวเอง (Self-Victimizing Victims) ซึ่งได้แก่ การที่ตัววัยรุ่นเป็นทั้งผู้ประกอบอาชญากรรมและเป็นเหยื่ออาชญากรรมนั่นเอง ที่ถือเป็นอาชญากรรมก็

เพราะอาจกระทำผิดข้อกฎหมายที่กำหนดความผิดไว้ เช่น การเสพยาเสพติด การทำแท้ง การเมาสุราในที่สาธารณะ ทั้งนี้การเป็นเหยื่ออาชญากรรม อาจเกิดขึ้นจากการที่วัยรุ่นเต็มใจกระทำบางสิ่งบางอย่างที่ส่งผลร้ายโดยตรงกับตัวเองอย่างสมัครใจ หรือไม่ได้ถูกบีบบังคับอย่างชัดเจน การสมัครใจในการกระทำของตัวเหยื่อแลกเปลี่ยนกับผู้อื่น อาทิ การสมัครใจค้าประเวณี หรือการตัดสินใจในการกระทำโดยไม่เห็นว่าเป็นความผิดหรือเป็นอันตราย แต่แท้จริงเป็นความผิดหรืออันตรายอย่างมาก อาทิ การเสพยาเสพติด การทำแท้ง หรือการฝ่าฝืนวินัยจราจรจนเกิดอุบัติเหตุ

ความสมัครของวัยรุ่นในกระทำตนให้เป็นเหยื่ออาชญากรรมนี้อาจมาจากการถูกชักชวนจากกลุ่มเพื่อน อยากรอง ทำเพื่อให้ตัวเองได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ความไม่รู้เนื่องจากได้รับข้อมูลผิด ๆ ความเหงา รู้สึกกดดันหาทางออกไม่ได้ ขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์ วัยรุ่นในสถานศึกษามักมีปัญหาด้านการติดพนัน ซึ่งวัยรุ่นนิยมเล่นการพนันโดยเฉพาะพนันฟุตบอล พนันออนไลน์ ทั้งรูปของเครือข่ายจนทำให้เกิดปัญหาหนี้สิน นำไปสู่การประกอบอาชญากรรมอื่น ๆ เพื่อหาเงินมาชำระหนี้พนัน ซึ่งจะมีการถูกทวงถามจากเจ้าหนี้และการบุกรุกทำร้ายร่างกาย กรณีหนึ่งดังกล่าว ซึ่งวัยรุ่นที่ติดพนันอาจเริ่มต้นด้วยการหยิบยืมจากผู้อื่นแล้วค่อย ๆ เป็นอาชญากรรมขึ้น ทั้งการลักขโมย การฉ้อโกง การขายยาเสพติดให้กลุ่มเพื่อน หรือการค้าประเวณี และที่รุนแรงต่อตัวเหยื่อที่สุดคือการฆ่าตัวตาย

■ บทสรุป

การเป็นขู่ออาชญากรรมหรือการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของวัยรุ่น สามารถเกิดขึ้นได้โดยง่ายทั้งสองกรณี เพราะอาจมาจากปัจจัยส่วนตัวของวัยรุ่นเอง เช่น สภาพอารมณ์ ความต้องการทางด้านร่างกาย หรือความต้องการทางด้านสังคม หรือปัจจัยจากสังคมภายนอกที่เป็นตัวอย่างและชักจูงใจให้วัยรุ่นที่ยังมีวุฒิภาวะทางอารมณ์น้อยเกิดความอยากมีอยากได้ หรือการเห็นแบบอย่างผิด ๆ ในการใช้ชีวิต การล่อลวงละเมิดวัยรุ่นในลักษณะต่าง ๆ และความซับซ้อนทางสังคมที่วัยรุ่นต้องเผชิญอยู่ในสังคม การประสานความร่วมมือทั้งจากภาครัฐและเอกชนเพื่อป้องกันวัยรุ่นจากปัญหาอาชญากรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งการปราบปรามอาชญากรรมรูปแบบต่าง ๆ การปลูกฝังจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางอารมณ์ให้วัยรุ่น เพื่อลดโอกาสวัยรุ่นเข้าไปเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม ทั้งในฐานะขู่ออาชญากรรม หรือเป็นเหยื่ออาชญากรรม

■ เอกสารอ้างอิง

ประเทือง ธนียผล. 2538. กฎหมายเกี่ยวกับการทำผิดของเด็กและเยาวชนและวิธีพิจารณาคดีครอบครัว. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2541. อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา หน่วยที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหา-

วิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2540. **จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย เล่ม 2.** พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุพัตรา สุภาพ. 2539. **ปัญหาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 13.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์ จำกัด.

อัฉนพ ชูบำรุง และศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด. 2539. **ว่าด้วยเหี้ยออาชญากรรม.** นครปฐม : โรงพิมพ์สถาบันพัฒนาสาธารณสุขอาเซียนมหาวิทยาลัยมหิดล.

อัฉนพ ชูบำรุง. 2542. **ทฤษฎีอาชญากรรม.** กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อัฉนพ ชูบำรุง และอุนิษา เลิศโตมรสกุล. 2555. **อาชญากรรมและอาชญาวิทยา.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Hermann, Mannheim. 1973. **Comparative Criminology.** Forth Impressing. Trowbridge : Redwood Press Limited.

